

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr.

Wilno, dn. 6 grudnia 1932 r.

88.

T r e ś ć n u m e r u:

LOTWA.

Kronika: 1. Aspiracje Niemców bałtyckich. 2. Sprawa referendum. 3. Kolejna antypolska wycieczka "Pehdeja Brihdi". 4. Węgiel polski na Łotwie. 5. Rokowania Łotwy z Rosją Sowiecką. 6. Uzupełnienie Łotewsko-litewskiego traktatu handlowego.

ESTONJA.

Kronika: 1. Ustawy o wspieraniu rolnictwa. 2. Francuski kontyngent drzewny. 3. Prośba o odroczenie długów amerykańskich. 4. Ograniczenie importu nasion. 5. Protest ogrodników przeciwko układowi handlowemu między Estonją a Hiszpanją. 6. Eksport obuwia do Polski. 7. Dochody państwa w październiku. 8. Zwiększenie cła dla materiałów drzewnych przez Francję. 9. Protestowane weksle. 10. Obniżenie taryfy telefonicznej. 11. Zawiedzione nadzieje sprzedaży lasów Anglikom. 12. Bilans Banku Estońskiego za 15.XI do 23.XI.32 r. 13. Rozruchy antysemickie w Polsce w prasie estońskiej. 14. Wzrost eksportu jaj. 15. Nowa ustawa budowlana. 16. Katastrofa lotnicza.

--§--

LOTWA. 1. A s p i r a c j e N i e m c ó w b a ł t y c k i c h . "Riga am Sonntag"/z 27.XI.32/dowodzi w dłuższym artykule, że Niemcy bałtyccy wcale nie są mniejszością narodową. Rolą mniejszości może zadowolić się tylko naród, niemający poczucia wyższej misji. Właśnie takie poczucie mają bałtyccy Niemcy. Mogą oni egzystować lub zginąć lecz nigdy nie będą uważali siebie za mniejszość.

2. S p r a w a r e f e r e n d u m . "Brihva Zeme" /271.XII.32/: Poseł Cielens referował w tych dniach sprawę referendum. Zgodnie z wywodami posła Cielensa najwięcej jest stronników takiego rodzaju referendum, którego quorum wymaga połowy wyborców, biorących udział w ostatnich wyborach do sejmu. Większość komisji zgodziła się na ten projekt i zwróci się do sejmu z propozycją przyjęcia odnośnej ustawy.

3. K o l e j n a a n t y p o l s k a w y c i e c z k a "P e h d e j a B r i h d i". "Pehdeja Brihdi" /265.XII.32/: Jest rzeczą uderzającą, że jednocześnie z wyjazdem delegacji Polaków Łotewskich na kongres związku wszechpolskiego w Warszawie w niektórych pismach polskich zaatakowano Łotwę za "prześladowanie" mniejszości polskiej. Wszystko wskazuje na to, że autorami tych napaści są właśnie politycy polscy w Łotwie. Wogóle Polacy na Łotwie, szczególnie zaś na pograniczu Łotewsko-polskiem działają gorliwie na rzecz polonizacji, otrzymując dyrektywy z centrali wszechpolskiej w Warszawie.

4. W ę g i e l p o l s k i n a Ł o t w i e . "Jaunakas Zinas" /269.XII.32/: W tych dniach bawił w Rydze dyrektor polskich państwowych kopalni węgla Dąbrowski. W związku z tem stanęła umowa z firmami Łotewskimi, które importować mają w najbliższym czasie 100 t-s. tonn węgla polskiego, płacąc za to w połowie gotówką, w połowie zaś wyrobami przemysłu.

5. R o k o w a n i a Ł o t w y z R o s j ą S o w i e c k ą . "Jaunakas Zinas" /267.XII.32/: W tych dniach Łotewski minister Spr. Zagr. Zarinsz konferował z delegacją Łotewską w sprawie zawarcia paktu handlowego z Rosją Sowiecką. Rokowania z Sowiecami nie są zerwane. Będą one prowadzone drogą korespondencji dyplomatycznej za pośrednictwem M-stwa Spr. Zagr. Ministrowi Zarinszowi złożył również wizytę poseł sowiecki w Rydze Świderski.

6. U z u p e ł n i e n i e Ł o t e w s k o - l i t e w s k i e g o t r a k t a t u h a n d l o w e g o . "Jaunakas Zinas"/269.XII.32/: Między Łotwą a Litwą rozpoczyna się wkrótce rokowania w sprawie uzupełnienia traktatu handlowego.

ESTONJA.1.Ustawy o wspieraniu rolnictwa.
"Rev.Ztg."/275.XII.32/: Ostatnio do M-stwa Rolnictwa wpłynęły ustawy o wspieraniu rolnictwa, opracowane przez zgromadzenie państwowe:

- 1/obniżenie stopy procentowej przy kredytach osadniczych do 2%;
- 2/Prolongaty i spłaty pożyczek;
- 3/Udogodnienie spłaty pożyczek na kupno lasu;
- 4/Udzielenie premij producentom bekonów;
- 5/Umożliwienie eksportu ryb.
- 6/Ustalenie budżetu kapitału osadniczego w granicach 4.443.833 koron.

2.Francuski kontyngent drzewny."Rev.Ztg."/275.XII.32/: M-stwo Spr.Zagr. otrzymało telegram z Paryża, w którym podaje się wysokość kontyngentu drzewnego na 1933 r. Na podstawie tego Estonja będzie mogła wywieźć o 3 tys.tonn więcej, niż w roku 1932. Jednocześnie jednak zwiększono cła importowe o 40 -50%.

3. Prośba o odroczenie długów amerykańskich."Päewaleht" /327/: M-stwo Spr.Zagr. otrzymało notę o spłacie długów wojennych Ameryce w oznaczonym terminie, na podstawie której wypadłoby Estonji spłacić 111 tys.dolarów na pokrycie tych długów, jak również 245.370 dol. tytułem procentów. Rząd estoński zamierza prosić o odroczenie terminu spłaty tych 111.000 dolarów.

4. Ograniczenie importu nasion."Vaba Maa"/279/: Stacja kontrolna zbiera obecnie dane, by wyjaśnić stan zapasów zboża u rolników i ile trzebaby było sprowadzić na przyszłą wiosnę z zagranicy.

Przypuszczalnie będzie się przywoziło tylko te nasiona, których rzeczywiście brak w kraju lub jeśli ich jest zanadto, jak np.: nasiona owocowe, jarzynowe i t.p.

5. Protest ogrodników przeciwko układowi handlowemu między Estonją a Hiszpanją."Vaba Maa" /278/: W związku z projektem zawarcia układu handlowego z Hiszpanją podniosły się liczne protesty ze strony ogrodników estońskich. Protesty te motywowane są tem, że aczkolwiek układ z Hiszpanją umożliwiłby eksport masła i materiałów leśnych wzamian za wszelkiego rodzaju owoce południowe, jednak naraziłby on ogrodnictwo krajowe na wielkie straty.

6. Eksport obuwia do Polski."Vaba Maa"/278/: Fabryka obuwia "Union" wykonywuje obecnie zamówienie Polski.

Pierwsza partja obuwia - 4000 par zostanie wysłana w grudniu.

7. Dochody państwa w październiku."Rev.Ztg."/272/: Dochody zwyczajne wyniosły w październiku r.b. 5.051 tys. koron /w X.1931 r. - 59.997 tys. kor./ . Poszczególne pozycje dochodów zwyczajnych w porównaniu z r.ub. przedstawiają się następująco:

1/Podatek dochody wyniósł o 37% mniej niż w X 1931 r.					
2/Podatek stemplowy	"	"	20%	"	"
3/cła	"	"	21%	"	"
4/monopol spiryt.	"	"	12%	"	"
5/koleje	"	"	15%	"	"

8. Zwiększenie cła dla materiałów drzewnych przez Francję."Vaba Maa"/278/: Z Paryża nadeszła wiadomość, że rząd francuski podwyższył cło na materiały drzewne o 45 - 50%.

Jednocześnie rozszerzono kontyngent drzewny dla krajów północnych do 40tys. tonn miesięcznie. Do tych krajów należy Estonja.

9. Protestowane weksle."Rev.Ztg."/278/: W październiku liczba protestowanych weksli wynosiła 4.382 na ogólną sumę

859 tys.koron /w r.1931 - 63.505 weksli na sumę 1.374.000 koron/.
W ciągu pierwszych 10 mies. 1932 r. było 56.376 protes-
towanych weksli na sumę 10.179.000 kor. /w tym samym czasie w r.
ub. - 73.338 weksli na sumę 16.310.000 koron/.

10. O b n i ż e n i e t a r y f y t e l e f o n i c z n e j .
"Vaba Maa" /281/: M-stwo Komunikacji opracowało projekt obniżenia
taryfy telefonicznej od 1 stycznia 1933 r. o 10% /opłata telefo-
niczna/ i o 4% /opłata linjowa/, jak również obniżenia opłaty za
przenieszenie urządzeń telef. i t.p.

11. Z a w i e d z i o n e n a d z i e j e s p r z e d a ż y l a-
s ó w A n g l i k o m . "Vaba Maa" /283/: Kilka firm angielskich
zgłosiło już ubiegłą wiosną z chęcią zakupienia w Estonji więk-
szej ilości materiału leśnego. Sprzedaż ta jednak nie dojdzie do
skutku, ponieważ proponują tylko 15 centów za stopę sześć. drzewa.

12. B i l a n s B a n k u E s t o Ń s k i e g o z a 15. XI.
d o 23.XI.32. "Rev.Ztg."/276/:

	23.XI.	15.XI.
złoto	13,72 milj.kor.	13,72 milj.kor.
dewizy	5,40 " "	5,36 " "
pożyczki	20,71 " "	20,99 " "
banknoty	32,92 " "	30,86 " "
wkłady	9,60 " "	12,17 " "
pokrycia	44,96 %	44,35 %.

13. R o z r u c h y a n t y s e m i c k i e w P o l s c e w
p r a s i e e s t o Ń s k i e j . W Nr.283 "Vaba Maa" ukazała się
wzmianka p.t."W Polsce leje się krew", w której m.in. było zdanie:
"dzisiaj pogrzebano studenta ś.p. Grotkowskiego, Polaka, który
podczas rozruchów niedzielnych padł z ręki studenta - Żyda. Wsku-
tek tego po pogrzebie, w którym wzięło udział 2 tys.osób, doszło
do demonstracji antyżydowskich w niektórych punktach miasta"...

14. W z r o s t e k s p o r t u j a j . "Vaba Maa" /284/:Według
obliczeń M-stwa Rolnictwa wywieziono w listopadzie 1.050.840 sztuk
jaj. W 1931 r. /w tymże miesiącu/ wywieziono 886.680 sztuk.
Prócz 36 tys. sztuk jaj, które wysłano do Czechosłowacji
na próbę, eksport jaj szedł do Niemiec.

15. N o w a u s t a w a b u d o w l a n a . "Vaba Maa" /284/:
M-stwo Komunikacji opracowało projekt nowej ustawy budowlanej.
Dotychczasowa ustawa budowlana stała się przestarzałą i nieodpo-
wiadającą wymogom czasów obecnych.

16. K a t a s t r o f a l o t n i c z a . "Vaba Maa" /283/: 29 lis-
topada lecący z Helsingforsu do Tallina samolotem major Matwej
uległ katastrofie, ponosząc śmierć. Powodem tej katastrofy była
gęsta mgła. Pilot, nie mogąc znaleźć lotniska, zboczył z drogi i
próbował lądować w zatoce Lahepore. Przypuszczalnie samolot ude-
rzył się o kamień wystający z morza.

x

x

x

B7